

אין לך מושג מה קורה לכסף שלך?

חוששת לברר מה קורה בבנק, מה עשתה קרן הפנסיה שלך, האם את משלמת
עמלות גבוהות מדי? שינוי קטן, ויש לך יותר כסף בחשבון - בלי לקנות פחות

מאת מור אסאל

הנה כמה שאלות מעניינות, שהתשובה עליהן יכולה לעלות לך הרכה יותר מכמה
וזגות מנפיים מעולים פלוס מעיל שווה כמיוחד: האם ברנע זה ממש את כמינוס או
בפלוס בחשבון העובר ושכח האם יש לך יותר נכסים בבנק, או יותר התחייבויות?
כמה גדול הביצול שלך במסגרת של כרטיס האשראי? האם קרן הפנסיה שלך טובה מנך
יותר מדי דמי ניהול? מה מרכיב הביטוח לעומת מרכיב החיסכון בפנסיה שלך? האם את
משלמת בדיוק כמו כולם על אינטרנט, טלפון וכבלים, או טיפה ליה יותר?
אם כשאת קוראת את השאלות האלו בא לך לטמון את הראש בחול וליילל מרות אל הירח,
את לא לבד. "נשים רכות ויששות לנעת בנושא הכסף, וגם כשהן מצוינות בלהרוויח אותו,
הן לא מעזות לברר מה קורה לו ואם היא מטופל טוב או לא", אומרת רינת מוקה, מטפחה
מדינאות וקורסים לנשים על בנקאות ופיננסים. "הן יודעות לכתוב צ'ק ולהעביר כרטיס
אשראי, אבל לא מעזות לדבר עם הבנק או עם קרן הפנסיה. אין להן מושג מה קורה להן
בחסכונות, הן מרגישות בורות אבל לא מעזות לומר שהן לא מבינות.
"על ההימנעות והוסר הביטחון הזה נשים משלמות מחיר כבד מאד, בשני מובנים: קודם כל
במישור הכספי. כשאת לא מבררת ולא מטפלת, את מפסידה המון כסף. את מרוויחה פחות
מאלה שברדים ובודקים בקרן הפנסיה, בקרן ההשתלמות ובתוכניות החיסכון - ומדובר
למרות הארוך בעשרות אלפי שקלים. את משלמת יותר עמלות מאחרים, ואת משלמת על
שירותים שונים יותר מאחרים שמברדים ומתמקחים.
"שנית, את מפסידה בנווח התפתחות אישית וביטחון עצמי. כשאת מוכנה לגעת בתחום
הזה למרות שאת מרגישה לא מבינה: כשאת מעזה לשאול ולברר - את מבינה שיש לך
כוח ויכולת לנהל משא ומתן. את מפסיקה להרגיש חסרת ישע, ומתחילה בדרך לעצמאות
פיננסית. כשיש לך ידע וביטחון, את יכולה לנהל את הכסף שלך במקום שזוהי ינהל אותך.
ואו, כל היחס אליך משתנה".
אבל איך משיגים ביטחון עצמי שכזה? איך מתחילים בכלל לגעת בכל הבלגן הזה, שנקרא
הכסף שלך? איך מתחילים להבין מה אומרים לך האנשים שמטפלים בו, ומה צריך לענות
להם?
שינוי קטן, ממש קטן, יכול לעשות הבדל גדול. ואם תרצי לאמץ יותר מאחד כזה: השמיים
הם הגבול.

☑ המציאות שלך: אין לך מושג מה קורה בערי"ש שלך בכל רגע נתון

☑ השינוי הקטן שלך: להיות עם היר על הדופק

החשבון ועל טעב כרטיסי האשראי, אומרות מינרי שטרן ונעמי אילון, מאמנות לבלבלת הממשלה מיכלבלה בריאחי.

לפתוח חשבונית מייד. "אם קיבלתם חשבונית בדואר אל תתנו להם לחכות סגורים במעטפה", אומרות שטרן ואילון. "פתחו אותם מייד, ברק מה ירד ותיוקו אותם מייד. אנב, אין צורך לשמור את כל החשבונות מהשנה האחרונה: אפשר במידת הצורך להוציא מהאינטרנט הכל. שמרו רק את האחרון, ואת הקודם ורקו".

די לתשלומים. "הצרה עם התשלומים, היא שהם תמיד משאירים אותנו בערפל לגבי כמה אנחנו חייבים בחודש הבא", אומרות שטרן ואילון. "מבחינה רגשית אולי מרובר בשינוי גודל, אבל טכנית זה שינוי קטן מאוד - והוא משנה חיים. כפועל, קל יותר להפסיק לשלם בתשלומים מאשר לברוק כל פעם כמה כבר ירד וכמה עוד עתיד לרדת. הכלל הוא פשוט: על צריכה ויזומיות ומזון, ביגודו: לא משלמים בתשלומים"

את אף פעם לא יודעת אם את במיזנס או בפלוס, חוששת להציג בפתקית של משיכת הכסף בכספומט (אולי אפילו חוששת שהכרטיס ייבלע לך) הנה כמה דברים קטנים שתוכלי לעשות כדי להיות כעניינים כל הזמן: **לבקש סמט מחברת האשראי על עסקאות מקל 500 שקל.** ובמילים אחרות, הקבילה הכלכלית ל"ערה". מעוז: "חברות האשראי לא נובות כסף על השירות הזה. זה יכול לעזור כי כשאנחנו משלמות באשראי, אנחנו לא חסות את הכסף יוצא".

לבקש סמט מחברת האשראי על כל עסקה מלפניות. "כשאנחנו קונות דרך הטלפון - באינטרנט או אפילו הונכת כרטיס קלנוע או פיצה - זה בודח מהזכרון שלנו", אומרת מעוז. "סמט עוזר לנו להיזכר, ומניע הונאות בכרטיס האשראי שלנו".

לבקש סמט שביני מהבנק. "אפשר לבקש ולקבל - ללא חיוב - הודעה שבועית מהבנק על מצב

☑ המציאות שלך: אין לך מושג מה המסגרת שנותרה בכרטיס האשראי שלך

☑ השינוי הקטן שלך: לדאוג שיודיעו לך

הנה סוד גלוי ומרתק: יש לך מסגרת לא רק בבנק, אלא גם בכרטיס האשראי. כלומר, יש סכום שרק עד אליו את יכולה להגיע כשאת משלמת בתשלומים - גם אם מרובר בתשלומים לטוח רחוק, אם, למשל, יש לך מסגרת של 10,000 שקל, וקנית ספה לסלון ב"5000 שקל ועוד טיטה לחייל ב"5000 שקל, שתיהן בתשלומים לשלוש שנים - הפו את לא יכולה לקנות יותר שום רבר בתשלומים. כן, גם אם יש לך פלוס גרול בחשבון, מעוז: "השינוי שנדרש כאן הוא קטן מאוד:

ראשית, התקשרי לחברת האשראי שלך, בטלפון שמזפיע על דף הפירוט החודשי, ובריי: א. מה מסגרת האשראי שלך וב. כמה ניצלת מתוכה. שיני לב, שבעסקאות מסוימות לוקחים לך סכום נוסף ליתר ביטחון: זה סכום שאננם לא נגבה מנד, אבל תופס לך את מסגרת האשראי. בררי אם יש אצלך עיסקאות כאלו, ואם כן - אפשר לבקש להגדיל את מסגרת האשראי. מצד שני, אם את יודעת שאת נוטה לאבר שליטה על חתקציב כשיש לך הרבה תשלומים - השאירי את מסגרת האשראי קטנה.

"שנית, בקשי באתה הודמנות שחברת האשראי תשלח לך הודעה סמט כשאת עוברת חצי מניצול האשראי - למשל, אם המסגרת שלך היא 20,000 שקל, שישלח לך הודעה כשמצטברים לך חיובים של 10,000 שקל".

✖ המציאות שלך: החוצאות נוסלות עליך פתאום, בלי שתבנת

✔ השינוי הקטן שלך: להוריד טבלת מאזן מהאינטרנט

"דובנו לא ערים להוצאות השוטפות שלנו", אומר ליהודי, "ולכן אנחנו נקלעים להוצאות בלתי צפויות. כדי לשלוט טוב יותר בתקציב שלנו, הכי פשוט להוריד מהאינטרנט טבלת מאזן של משק בית (הקלידו ב"גוגל" את המילים "טבלת מאזן" ו"משק בית") ולמלא את הנתונים שלכם. כך תגלי כמה באמת את נוציאה ומבניסח".

✖ המציאות שלך: אין לך מושג כמה את משלמת לקופות גמל או לקרן השתלמות

✔ השינוי הקטן שלך: לברר ולהתמקח

"דמי הניהול המקסימליים בקופות גמל ובקרנות השתלמות הם 2%", אומרת מעז. "אבל אפשר להוריד אותם. התקשרי לחברה, תני את מספר תעודת הזהות שלך, ותשאליו: 'כמה קרנות השתלמות וקופות גמל יש על שמי? כמה דמי ניהול אני משלמת עליהן? אם המספר גבוה מ-0.9% - תגידו שיש לך הצעה מחברה אחרת לדמי ניהול של 0.9, ותבקשי להשוות תנאים".

✖ המציאות שלך: את ממשיכה לשלם חשבונות בלי לברר על מבצעים

✔ השינוי הקטן שלך: בוררר של חשבון אחד כל חודש

כמה את משלמת היום על האינטרנט? הכבילים הסלולרי? האם את בכלל זוכרת? יש לך מושג אם בינתיים יצאו מבצעים טובים יותר? "פעם בחודש, קחי לעצמך את אחד השירותים שאת משלמת עליהם קבוע, וברקי כמה את משלמת, וכמה משלמים המתחרים", מציעות שטרן ואיילון. "בשלב הראשון, בדקי את החשבון עצמו - לא פעם יתברר לך ש'דחפר' לך לשם שירותים שלא ביקשת (שירות סינון וירוסים, שיר בנטנה, ביטוח כזה או אחר) ועליהם את משלמת. 'בשלב השני, תלפני למתחרה אחד או שניים, וברקי כמה הם מציעים לך לשלם עבור אותו שירות. כרוב המקרים תגלי שההצעה זולה יותר. מספיק שתחזרי עם הנתונים לספק שלך כדי שהוא יוריד מחיר. ואם לא עברי מספיק".

✖ המציאות שלך: אין לך מושג אם את יכולה לשלם פחות למושכנתא

✔ השינוי הקטן שלך: אחת לשנה, לבצע מעקב והתייעצות

כמה עולה לך המשכנתא בחודש את בטח יודעת. אבל האם יש לך מושג כמה עוד נשאר לך לשלם, ואם יש סיכוי לשלם הרבה פחות? "בכל שמשכנתא נלקחת ליותר שנים, כך היא עולה לנו יותר", מסביר נחמן ליהודי, "ועקף למלכת המשפחה. 'על משכנתא של 600,000 שקל, שנלקחת ל-25 שנים, בחזיר 1,650,000 שקל - יותר מפי שניים. לעומת זאת, אם נמחור אותה באופן כלשהו (בחליף את ההלוואה הישנה בהלוואה חדשה, עם תנאים טובים יותר), אנחנו יכולים לחסוך 150,000-200,000 שקל. מכיוון שכל הונק יוצאות הצעות חדשות למשכנתא, צריך פעם בשנה לברוק את המשכנתא שלך ואת התחליפים שלה: איך אפשרות אחת היא ללכת לבנק מתחרה ולשאול אם יש לו הצעה טובה יותר, ואפשרות שנייה היא לחכות שמתחזות בייעוץ משכנתא (היעוץ ניתן בעלות זניחה)".

✖ המציאות שלך: אין לך מושג מה קורה בחיסכון שלך לפנסיה

✔ השינוי הקטן שלך: לשאול את השאלות הנכונות

הפנסיה שלך (או ביטוח המנהלים) היא כסף גדול. טמט גדול. היא גם הביטוח שלך לעתיד. אבל האם יש לך מושג מה קורה שם? כמה יש לך? אם זה יספיק לך כשתהיי גדולה גם כאן, שינוי קטן יכול לעשות הבדל עצום.

כמה יש? כמה יודעה? "הדבר הראשון שאת צריכה לעשות הוא לשלוף את אחד הדו"חות של קרן הפנסיה, ולהתקשר לטלפון של החברה שמופיע עליך", אומרת מעז. "את הפקיד ששונה לך, צריך לשאול שלוש שאלות: 1. כמה כסף מופקד בקרן בכל חודש? 2. כמה כסף הצטבר לי עד כה בכל שנות החיסכון? 3. אם אמשיך להפריש אותו דבר, כמה כסף אקבל בחודש בזמן הפנסיה?"

מדוע השכר הקובע להפרישות? "הנה עוד שאלה שסראי לשאול את פקיד: מדוע השכר הקובע להפרישות? כהחלט ייתכן שהשכר שמונח מופרישים הוא נמוך יותר מהשכר שאת מרוויחה בפועל. בדקי בחוזה ההעסקה שלך: האם השכר הקובע שכתוב שם הוא השכר הקובע שמונח מופרישים לך? האם כל מה שיווד לך מהתלוש לטובת הפנסיה באמת מגיע לפנסיה רק ליתר ביטוח, כדי לכרר שלא קרתה שום טעות טכנית? השווי את גובה ההפרשה שנתן לך הפקיד בקרן הפנסיה לגובה ההפרשה מתלוש השכר שלך. האם באמת כל מה שמופרש מתלוש השכר שלך מגיע לקרן הפנסיה, או שיש הבדל בין המספרים?"

האם את צריכה לשלם כל כך הרבה לביטוח? "בקרן הפנסיה, חלק מהכסף מופנה לחיסכון לשנות הפנסיה, וחלק ממנו מופנה לביטוח - לסקרים של אובדן כושר עבודה או מוות", מסבירה מעז. "כדאי לשאול את הפקיד כמה מופנה בכל חודש לחיסכון, וכמה לביטוח. אם את רווקה ללא ילדים, או שאין לך שארים שאת צריכה לתמוך בהם, אין טעם שתשלמי ביטוח שארים, למשל. זה בני לעשות ביטוח רכב כשאין לך רכב".

כמה דמי ניהול את משלמת? "אנחנו משלמים דמי ניהול פעמיים", מסבירה מעז. "פעם אחת יורדים לנו דמי ניהול כל חודש, על כל הפקדה, ובפעם השנייה יורדים לנו עוד דמי ניהול בסוף השנה, על כך כל הכסף שחסכנו באותה שנה. אם לא נברר ונתמקח, נשלם את המכסימום בשניהם". "על ידי מיטוח קצר אפשר להוריד את המכסימום האלה משמעותית", אומר גם ליהודי. "בקרן פנסיה המקסימום הוא 6% דמי ניהול מההפקדות החודשיות ועוד חצי אחוז מהצבירה הכוללת, ואפשר להוריד את זה ל-4.3.5 אחוז מההפקדות החודשיות, ל-0.3% מהצבירה. בביטוח מנהלים המקסימום הוא 1.8% מהצבירה החודשית (אפשר להוריד לאורך ה-1.5%, ועוד 2% מהצבירה השנתית (אפשר להוריד ל-1.2%), איך מורידים? פשוט אומרים שאם לא, נעבור לקרן אחרת. אפשר בכל רגע נתון לעבור לקרן פנסיה אחרת בלי להיגע".

☒ המציאות שלך: אין לך מושג אם את משלמת יותר מדי ריביות ועמלות בבנק

☑ השינוי הקטן שלך: מושא ומתן מינימלי

"רוב הנשים יודעות מצוין להשוות מחירים בכל מקום – אבל אין להן מושג כמה כסף נוזל להן בין האצבעות בתשלום ריביות ועמלות לבנק", אומרת מעז, "אם גם לך אין מושג כמה עולה לך להיות לקוחה של הבנק, תרימי טלפון למי שמוספל כך תמיד, ותשאלי אותו שאלה אחת: 'בשנת 2011, כמה כסף שילמתי על עמלות וריביות?' בקשי שיחשבו לך את כל העמלות והריביות ששילמת בקיבוץ ושכ, בתיק ניירות הערך, כהלוואות שלקחת – הכל הכל. זה מה ששילמת לבנק על הטיפול שלו בך, וסביר מאד להניח שאת יכולה לשלם פחות".

"חשוב במיוחד לשאול בבירור כמה את משלמת על המינוס שלך", מוסיפת שרון ואיילון. "שאלי: כמה כסף עולה לי כל אלף שקל ביתרת חובה?"

בקשי להפחית עמלות. "אם את כבר בשוונג", מציעה מעז, "תוסיפי ותגירי את המשפט הבא: 'כרגע אני מודקת אפשרויות להעביר את החשבון. יש שני בנקים שמציעים לי הצעה אמרטיבית – בין השאר מציעים לי שנה ראשונה ללא עמלות בכלל. בוא תראו אם אתם יכולים להשוות לי את התנאים'. אל תבקשי תשובה מיידית, אלא שלחי את זה שאת מודקת איתו לברר. סביר להניח שהיא יחזור עם הצעה לשלם פחות עמלות וריביות ממה שאת משלמת כרגע. בקיצור, מהמשפט הקטן הזה שאולי לא נעים לך להגיד את יכולה להרוויח הרבה כסף".

☒ המציאות שלך: אין לך מושג אם את יכולה לקבל יותר על הסכרונות או פיקדונות שלך

☑ השינוי הקטן שלך: שידת טלפון עם המתחרים

"אם יש לך בבנק היסכון או פיקדון סגור, סביר להניח שאת מקבלת עליו ריבית כמו שסיכמת בזמנו עם הבנק – אבל אולי את יכולה לקבל עליו יותר", אומרת מעז. "כל מה שאת צריכה לעשות זה שלושה צעדים פשוטים וקלים:

1. תרימי טלפון לבנק ותשאלי: 'כמה ריבית אני מקבלת על החיסכון שלי? מתי היא נפתח לי?'

2. התקשרי לאחד מתבנקים הקטנים (כמו בנק ירושלים או בנק אוצר החייל) שנותנים ריביות טובות יותר, ובדקי כמה ריבית הם נותנים על חיסכון כמו שלך.

3. הדרי לבנק שלך, ואמרי לסקרן: 'בבנק הזה והזה הציעו לי הצעה טובה יותר משלכם. בדקו אם אתם יכולים להשוות – או שאעביר את הכסף כשהיסכון נפתח'. שימי לב: את לא חייבת להעביר את החשבון בול כדי להעביר חיסכון את יכולה לפזר את החסכונות שלך בכמה בנקים שאת רוצה".

☒ המציאות שלך: אין לך מושג כמה כסף באמת יש לך (מעבר לעו"ש)

☑ השינוי הקטן שלך: לקבוע פגישה התעדכנות בבנק

גם אם את יודעת אם את בפלוס או במינוס כחשבון העו"ש שלך, האם יש לך מושג מה קורה מעבר לזה? יש לך מן הסתם, חסכונות ופיקדונות. ויש לך גם מן הסתם הלוואות. אבל מה יותר? כמה כסף בעצם יש לך – או אין לך? "כדי לדעת, צריך לקבוע פגישה בבנק, בריוק כמו שקובעים פגישה עם מוכן ביטוח או מומינים תור לרופא", אומרת מעז. "רצוי לקבוע פגישה עם מנהל המחלקה הפרטית או העסקית – אבל אם זה ממש מביך אותך, קבעי פגישה עם מי שמוספל כך תמיד. בפגישה, בקשי ממנו סיכום: כמה נכסים יש לך, סילל פיקדונות, תכניות חיסכון, תיק ניירות ערך, סק"ט, יתרת וסית בעו"ש ולקוטת זאת, כמה התחייבויות יש לך – סילל הלוואות, משכנתא, אויברדראפט? החישוב של שניהם הוא השווי הכלכלי שלך בעיני הבנק".

